

GOSPODARSTVO

PODUZETNIŠTVO I POSLOVNA
ORGANIZACIJA

PODUZETNIŠTVO

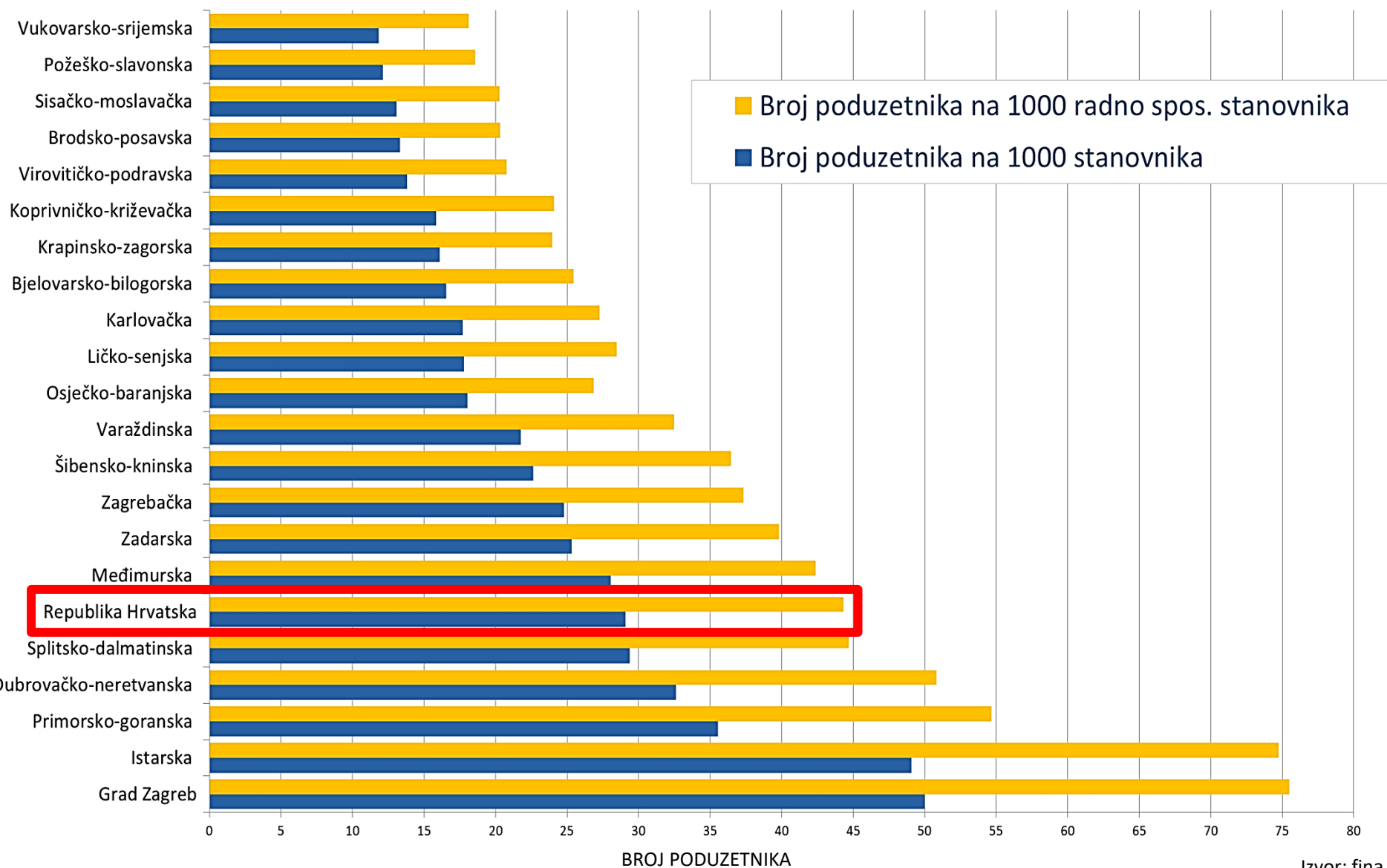
- **PODUZETNIŠTVO** – ukupnost organizacijskih, nadzornih, uputnih, voditeljskih i upravljačkih funkcija poslovnog čovjeka
  - djelatnost ljudi koja se sastoji od kombiniranja činitelja proizvodnje radi maksimiziranja dobiti
- moderna (demokratska i kapitalistička) društva se temelje na poduzetničkoj slobodi (*mogućnost izražavanja i realizacije ideja i zamisli*)
  - *Poduzetnička i tržišna sloboda temelj su gospodarskog ustroja Republike Hrvatske. – Ustav RH čl. 49.*

PODUZETNIK

- **PODUZETNIK** – osoba koja ima određene sposobnosti – **osmišljava** i **provodi** projekt te **snosi rizike** realizacije s ciljem **ostvarenja dobiti**
  - za poduzetnika je ključna **kreativnost, inovativnost, sposobnost brzog uočavanja problema** i **odgovornost** (*upornost, motiviranost, intuicija, procjena, rizik i rad*)
- **PODUZETNIŠTVO = INICIJATIVA + KAPITAL + RIZIK + ODGOVORNOST**
- poduzetnik je **nositelj poduzetničke inicijative**
- većina poslovnih organizacija u Hrvatskoj su **male** (*1 do 15 vlasnika, uglavnom manje od 100 djelatnika i posluju lokalno*), pa su poduzetnici ujedno i vlasnici → snose rizik poslovanja

PODUZETNIŠTVO U HRVATSKOJ (2018.)

POSLOVNE ORGANIZACIJE

- poduzeće, **poslovna organizacija** ili **trgovačko društvo** ili **gospodarski subjekt**

TRGOVAČKO DRUŠTVO samostalne gosp. org. koja **unajmljuju rad i druge *inpute*** radi **proizvodnje** i **prodaje dobara** te ostvarivanja **profita**

- poslovne organizacije nastaju krajem 14. i početkom 15. st. kada se ukidaju cehovi

POSLOVNE ORGANIZACIJE

- kriteriji podjele poslovnih organizacija:
  - prema **mjestu u reprodukcijском procesu** – proizvodne, trgovačke i financijske
  - prema **predmetu poslovanja** – u RH postoje 21 vrste po Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti
  - prema **tipu vlasništva** – privatne, javne i mješovite
  - prema **veličini** – velika, srednja i mala poduzeća

PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE

```
graph TD; A[PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE] --> B[OBRT]; A --> C[TRGOVAČKO DRUŠTVO];
```

samostalne gosp. org. koja
unajmljuju rad i druge
inpute radi **proizvodnje** i
prodaje dobara te
ostvarivanja profita

OBRT

TRGOVAČKO DRUŠTVO

OBRT

dopuštene **gospodarske djelatnosti** koje samostalno i trajno **obavljaju fizičke osobe** sa svrhom postizanja dobiti

SLOBODNI

VEZANI

POVLAŠTENI

OBRT

dopuštene **gospodarske djelatnosti** koje samostalno i trajno **obavljaju fizičke osobe** sa svrhom postizanja dobiti

nije potrebna propisana **stručna sprema** (diploma ili majstorski ispit)

potrebna je **diploma** ili **određena stručna sprema** (majstorski ispit)

obavljanje **isključivo na temelju povlastice**, koju izdaje nadležno ministarstvo

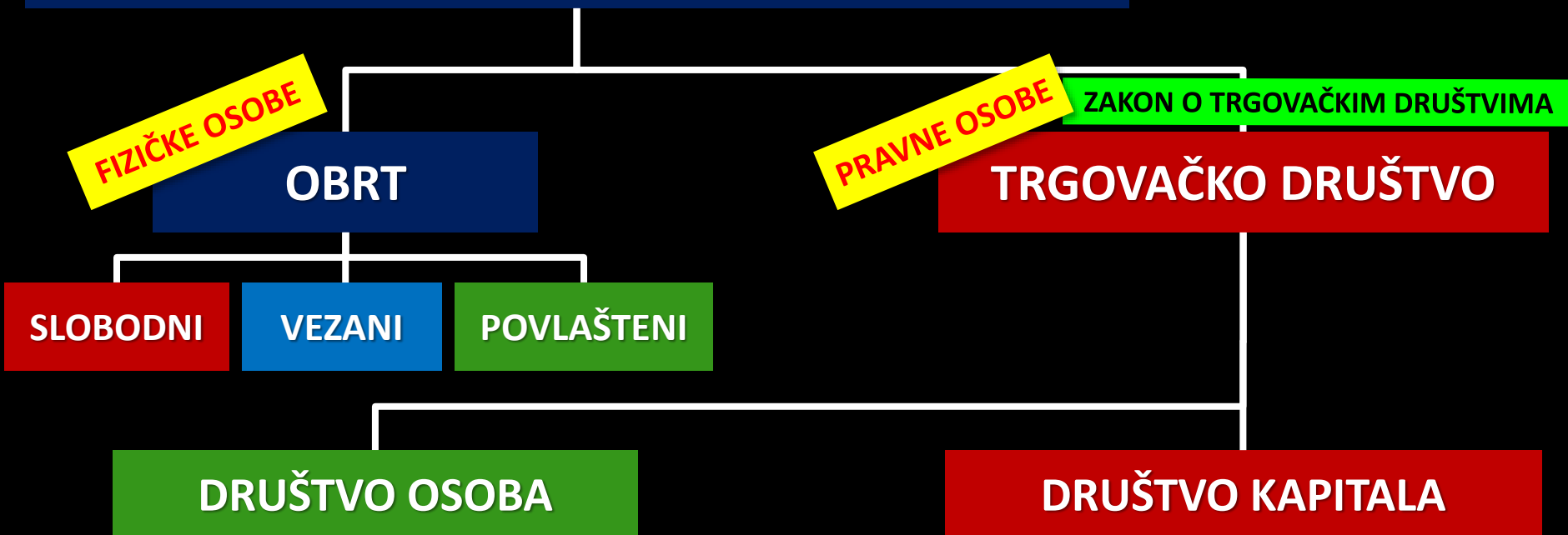
SLOBODNI

VEZANI

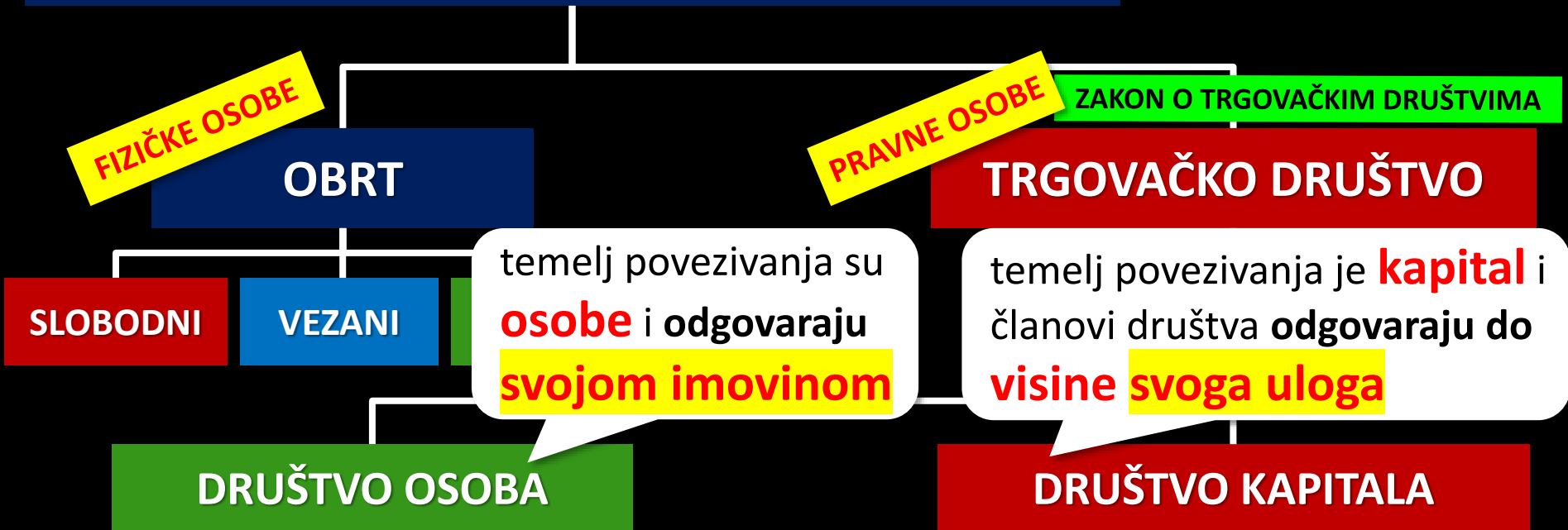
POVLAŠTENI

PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE

PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE

PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE

FIZIČKE OSOBE

OBRT

SLOBODNI

VEZANI

DRUŠTVO OSOBA

JAVNO
TRGOVAČKO
DRUŠTVO (J.T.D.)

odgovaraju **svi članovi cijelom** svojom imovinom

KOMANDITNO
DRUŠTVO
(K.T.D.)

najmanje jedan odgovara **cijelom** (**komplementar**) a **jedan dijelom** svoje imovine (**komanditor**)

temelj povezivanja su **osobe** i **odgovaraju svojom imovinom**

nemaju temeljni kapital

PRAVNE OSOBE

ZAKON O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA

TRGOVAČKO DRUŠTVO

temelj povezivanja je **kapital** i članovi društva **odgovaraju do visine svoga uloga**

DRUŠTVO KAPITALA

PRAVNI OBLICI POSLOVNE ORGANIZACIJE

FIZIČKE OSOBE

OBRT

SLOBODNI

VEZANI

DRUŠTVO OSOBA

temelj povezivanja su **osobe** i **odgovaraju svojom imovinom**

nemaju temeljni kapital

JAVNO TRGOVAČKO DRUŠTVO (J.T.D.)

odgovaraju **svi članovi cijelom** svojom imovinom

KOMANDITNO DRUŠTVO (K.T.D.)

najmanje jedan odgovara **cijelom (komplementar)** a **jedan dijelom** svoje imovine (**komanditor**)

PRAVNE OSOBE

ZAKON O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA

TRGOVAČKO DRUŠTVO

temelj povezivanja je **kapital** i članovi društva **odgovaraju do visine svoga uloga**

DRUŠTVO KAPITALA

najmanji temeljni kapital **200 000 kn**

DIONIČKO DRUŠTVO (D.D.)

najmanji temeljni kapital **20 000 kn**

DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU (D.O.O.)

najmanji temeljni kapital **10 kn**

JEDNOSTAVNO DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU (J.D.O.O.)

POSLOVNE ORGANIZACIJE

- **GOSPODARSKO INTERESNO UDRUŽENJE (KLASTER)** – kada se nekoliko pojedinaca ili trgovačkih društava ujedini radi promicanja vlastite gospodarske djelatnosti
  - najčešće su neprofitne naravi
  - udruženje se osniva bez temeljnog kapitala
  - *npr. Klaster istarskih maslinara, Zadarski informatički klaster...*

MARKETING

MARKETING

MARKETING – proces u kojem se proizvodnja povezuje s potrošnjom kako bi se zadovoljile potrebe društva (potrošača)

- marketing nastoji identificirati, predvidjeti i zadovoljiti potrebe kupaca vodeći računa o profitu
- marketing se javlja u uvjetima razvijene konkurencije na tržištu

FAZE/ERE RAZVOJA MARKETINGA

---

3 razdoblja u razvoju marketinga:

1. **proizvodna** era (*od ind. revolucije do 1930-ih*)

2. **prodajna** era (*od 1930-ih do 1950-ih*)

3. **marketinška** era (*nakon 1950-ih*)

ERE KOJE SU
PRETHODILE
MARKETINGU

– danas se nalazimo u eri **društveno odgovornog marketinga**

– *osim profita, gledaju se socijalne, ekološke, kulturne i druge potrebe zajednice i građana*

MARKETINŠKI SPLET

MARKETINŠKI SPLET – sjedinjuje sve važne aktivnosti za marketing

4P

- product
- place
- promotion
- price

PROIZVOD

PROIZVOD obuhvaća nekoliko elemenata kojima se može utjecati na razinu prodaje – **asortiman**, **ambalaža** i **marka proizvoda**

- **ASORTIMAN** skup svih **srodnih proizvoda** koje nudi proizvođač
  - *ima određena svojstva koja pojednostavljuju kupnju i jamče kvalitetu*
- **AMBALAŽA** – ima ulogu **privlačenja pozornosti** i **zaštite proizvoda** izvana
- **MARKA** (*robna marka ili brend*) je ime, znak, simbol ili drugo što **identificira proizvod** i **diferencira** ga od proizvoda konkurenata
- **GENERIČKA MARKA** – označava **kategoriju** proizvoda
  - *npr. aspirin, žilet, digitron, kola i dr.*
- **TRGOVAČKA MARKA** – trgovci kupuju od proizvođača proizvode, pakiraju ih te **mogu staviti svoju marku**
  - *npr. K plus, Aro, Rumke, Plodine, DM...*

TRGOVAČKA
MARKA

MARKA
PROIZVODA

GENERIČKA
MARKA

CIJENA

CIJENA je **vrijednost** proizvoda ili usluge **izražena u novcu**

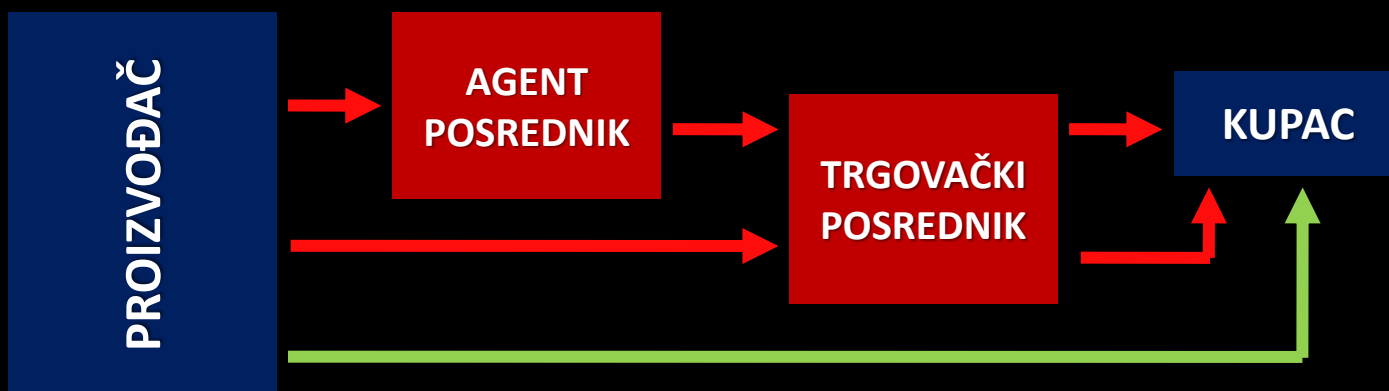
- mogu biti **JEDINSTVENE** jednake za sve kupce (*novine, benzin*) ili **DIFERENCIRANE** koje vrijede za određenu skupinu kupaca ili različite prema drugim kriterijima (*studenti, umirovljenici...*)
- podjela cijena:
  - prema **vremenu kupnje** (sezonske, predsezonske...)
  - prema **prostoru** (isti proizvod može imati različitu cijenu na različitim mjestima)
  - prema **opsegu** (maloprodajne i veleprodajne cijene)
  - **promotivne** (npr. prilikom uvođenja nekog novog proizvoda)
  - **prigodne** (za neki praznik ili sezonsko sniženje)
  - **psihološke** (one koje završavaju s 9 – *npr. 9,99 kn*)
  - **linije cijena** (niže, srednje i više cijene)

PLASMAN

- plasman obuhvaća **prodaju** i **distribuciju**

VRSTE PRODAJE:

- **IZRAVNA**
- **NEIZRAVNA (POSREDNIČKA)** prodaja
  - posrednici: **trgovački posrednici**, **agenti posrednici** i **facilitatori**

PROMOCIJA

PROMOCIJA je komunikacija s potrošačima s ciljem **uvjeravanja** u pogodnosti nekog proizvoda i **stvaranja pozitivnog stava** o proizvodu

VRSTE PROMOCIJE:

- **ekonomska promidžba** – plaćeni oblik promocije
- **osobna prodaja** – direktan kontakt s kupcima
- **unapređivanje ponude** – nagradne igre, edukacija, savjetovanje, informiranje o proizvodu...
- **publicitet** – neplaćeni oblik promocije
- **odnosi s javnošću** – konferencije za tisak i sl.
- **samopredstavljanje**